

Warszawa, 8 stycznia 2013 r.

Informacja o konferencji „Model dojścia do urzędu sędziego”

Krajowa Rada Sądownictwa wraz z Senatem RP 7 stycznia 2013 r. zorganizowała konferencję „*Model dojścia do urzędu sędziego*”, która odbyła się w sali im. Władysława Raczkiewicza w siedzibie Senatu.

Konferencję otworzył wicemarszałek Senatu Jan Wyrowiński i wyraził nadzieję, że podczas obrad uda się zebrać i uporządkować istniejące postulaty oraz koncepcje oczekiwanej reformy modelu dojścia do urzędu sędziego, a także poznać punkty widzenia różnych środowisk i zawodów prawniczych, co przyczyni się do ustalenia końcowego projektu.

Zabierając głos, SSN Antoni Górski Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa podkreślił, że obecnie ponad 90 proc. sędziów powoływanych jest spośród referendarzy sądowych i asystentów sędziego. Według Przewodniczącego KRS konieczny jest powrót do instytucji asesora, ale po wyeliminowaniu nieprawidłowości, które przed pięcioma laty wytknął Trybunał Konstytucyjny. Jak zauważył SSN A. Górski, w tej chwili, jeśli sędzią chce zostać doświadczony prawnik, to ma pierwszeństwo przed referendarzem lub asystentem, ale takich kandydatów jest niewielu, głównie z powodu dysproporcji płacowych. Z kolei duża część zgłaszających się prawników nie legitymuje się wystarczającym doświadczeniem, co w konsekwencji powoduje, że w konkursie na stanowiska sędziowskie przegrywają z asystentami lub referendarzami. Niestety dziś na jeden z najwyższych urzędów w państwie powoływani są głównie ludzie młodzi, bez praktyki orzeczniczej, bez dorobku - mówił Przewodniczący KRS. Dodał, że z badań przeprowadzonych na zlecenie KRS wynika, że 57 proc. samych sędziów źle ocenia obowiązujący sposób naboru do urzędu sędziowskiego, a 52 proc. uważa, że sędziowie po asesurze są lepiej przygotowani do jego sprawowania.

Zdaniem ministra Krzysztofa Łaskiewicza z Kancelarii Prezydenta pełną opinię o tym jak dziś kształci się sędziów będzie można wyrazić dopiero, gdy pierwsi absolwenci opuszczą mury Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Jednak już można powiedzieć, że obawy, co do obecnego modelu dochodzenia do zawodu sędziego, są uzasadnione. Minister Łaskiewicz zauważył, że TK w wyroku w sprawie asesorów nie zdyskredytował możliwości powoływania sędziów na czas określony, ale m. in. fakt, że asesorów sędziowskich powoływał minister sprawiedliwości - a więc przedstawiciel władzy wykonawczej, co godziło w zasadę niezawisłości sędziowskiej.

Według Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina możliwy jest powrót do instytucji asesora sądowego i resort sprawiedliwości nie będzie przeszkodą

we wprowadzeniu takiej zmiany. "Jeśli powrót do instytucji sędziego na próbę był niemożliwy dlatego, że w przeszłości ministrowie sprawiedliwości nie chcieli zrzec się prawa do mianowania asesorów, to obecnie ta przeszkoda nie istnieje" - powiedział Jarosław Gowin. Jego zdaniem nic nie stoi na przeszkodzie, by „sędziego na próbę” mogła powoływać Krajowa Rada Sądownictwa lub I Prezes Sądu Najwyższego.

Tłem do dyskusji była prezentacja sposobów dojścia do zawodu sędziego w innych krajach europejskich, które przedstawiła SSA Barbara Godlewska - Michalak członek KRS i podkreśliła, że proces rekrutowania nowych sędziów powinien być w każdym kraju otwarty, transparentny, sprawiedliwy i niezależny od nacisków społecznych oraz politycznych.

Następnie SSN Katarzyna Gonera omówiła założenia ustawy przywracającej instytucję asesora sądowego przygotowane przez Krajową Radę Sądownictwa.

W trakcie dyskusji uczestnicy konferencji podkreślali, że praca asesora sądowego nie jest atrakcyjna dla ludzi z doświadczeniem w pozasądowych zawodach prawniczych. Wskazywano, że żaden dobry adwokat, bez gwarancji, że po okresie asesury zostanie sędzią, nie porzuci swojej praktyki. Zwracano także uwagę, że sędzia zdobywa doświadczenie orzekając na sali sądowej i to doświadczenie jest niezbędne, żeby zawód sędziego stał się koroną zawodów prawniczych. Dlatego też konieczne jest rozważenie przywrócenia instytucji asesora sądowego lub sędziego na próbę, którzy orzekają na czas określony. Zdaniem sędziów ze zmianami nie można czekać, bo w związku z reformą systemu emerytalnego, należy się spodziewać, że doświadczeni sędziowie będą wkrótce przechodzili w stan spoczynku. Dlatego istnieje pilna potrzeba poważnej dyskusji publicznej nad opracowaniem nowego modelu dochodzenia do urzędu sędziego.

Retransmisja konferencji jest opublikowana na stronie internetowej Senatu RP:

<http://www.senat.gov.pl/aktualnosci/art,5024,w-senacie-nt-modelu-dojscia-do-urzedu-sedziego.html> .

Sędzia Jarema Sawiński
Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
Rzecznik Prasowy